

**Fejér Megyei Önkormányzat
2020-2024. időszakra szóló
Gazdasági Programja és
Fejlesztési Terve**

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
I. Bevezetés.....	3
II. A Program megvalósítását elősegítő legfontosabb szempontok és alapelvek	8
III. A 2014-2020-as TOP-ra épülő Fejér megye Integrált Területi Program (FMITP) végrehajtásának folytatása a projektek megvalósítása, a program zárása és az eredmények nyomon követése érdekében	9
IV. A 2020-2027-es Európai Unió programozási időszakára szóló Terület- és Településfejlesztési OperatívProgram (TOP 2)	11
V. Megyei önkormányzat területi tervezési feladatai	15
VI. Térségi, megyei szintű fejlesztési kezdeményezések.....	16
VII. Megyei önkormányzat saját projektjei, pályázatai	18
VIII. Egyéb területfejlesztési feladatok	22
IX. Területrendezési feladatok	25
X. Gazdasági feltételek	26
XI. Zárzó	27

Fejér megye Gazdasági Programja és Fejlesztési Terve 2020-2024

I. Bevezetés

Az Országgyűlés által 2011. évben elfogadott új önkormányzati törvény jelentős fordulatot jelentett az önkormányzatok életében, de különösen a megyei önkormányzatok számára. **Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)** 27. § (1) bekezdése alapján a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely - törvényben meghatározottak szerint - területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló **1996. évi XXI. törvény** (a továbbiakban: Területfejlesztési törvény) részletesen meghatározza a megyei önkormányzat térségi jellegű fejlesztési feladatait.

Összességében, a megyei önkormányzatok legfontosabb feladata a megye fejlesztéspolitikájának kialakítása, a területrendezés, terület- és vidékfejlesztés tudatos tervezésével, koordinációjával a megye társadalmi és gazdasági fejlődésének elősegítése.

Az Mötv. 116. § rendelkezése szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben szükséges rögzíteni, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A Fejér Megyei Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 13/2019 (XII.13.) önkormányzati rendelet 39. alcíme rendelkezik a gazdasági programról, összhangban az Mötv. vonatkozó rendelkezéseivel.

A **gazdasági program, fejlesztési terv** a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. Helyi szinten határozza meg mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Másrészt, a **Területfejlesztési törvény** alapján a megyei önkormányzat a területfejlesztés területi szintű alapegysége, melynek feladata a szükséges tervezési

feladatok ellátása és a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról való döntés.

A Területfejlesztési törvény a megyei önkormányzat legfontosabb feladataként a területfejlesztési koncepció és program készítését határozza meg.

A megyei önkormányzat területfejlesztési feladatai:

a) a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében:

aa) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei területfejlesztési koncepciót, illetve – a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével – a megyei területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően,

ab) részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció, valamint az operatív programnak kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával észrevételeik figyelembevételével,

ac) előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,

ad) előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat,

ae) a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,

b) a területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében:

ba) nyomon követi és értékeli a megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területfejlesztési programok végrehajtását,

bb) dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról,

bc) monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában,

bd) figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,

be) más megyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel közösen, monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában,

bf) dönt a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközök felhasználásáról,

bg) a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenységet lát el, aminek elősegítése érdekében külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;

c) a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében:

ca) összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit,

cb) területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját,

cc) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését,

cd) szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét,

ce) a térségi gazdaságfejlesztő szervezet útján koordinálja a megye területén az ipari parkok és a szabad vállalkozási zónák tevékenységét, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit a megye gazdasági szereplőivel együttműködve,

cf) vizsgálja és értékeli a megye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,

cg) kölcsönös információcserével segíti a területfejlesztési és területrendezési információs rendszer működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő megyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait,

ch) a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében önkormányzati rendeletet alkot a települési önkormányzatok, a megye területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által a megye területén uniós, központi vagy helyi önkormányzati költségvetési forrásból megvalósítandó fejlesztéseinek koordinációjáról.

A megyei önkormányzat feladatainak ellátásában együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel.

A megelőző programidőszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tervezése és végrehajtásának megszervezése új kihívást jelentett a megyei önkormányzatoknak, ugyanakkor megerősítette, „újjáépítette” a megye területi szerepkörét és kapcsolatait.

Az új feladatkörhöz igazodva 2014-ben elkészült a 2030-ig szóló megyei területfejlesztési koncepció és a területfejlesztési program. 2015-ben pedig elfogadást nyert Fejér Megye Integrált Területi Programja is, mely a 2014-2020 (+3) közötti időszakra határozza meg a TOP megyei forrásai felhasználásának kereteit.

Az új jogszabályi keretek között a megyei önkormányzat elsőként a 2014-2019 időszakra készítette és fogadta el Gazdasági Programját. Jelen dokumentummal ezt vizsgálja felül és újítja meg a Fejér Megyei Közgyűlés megbízatásának időtartamára.

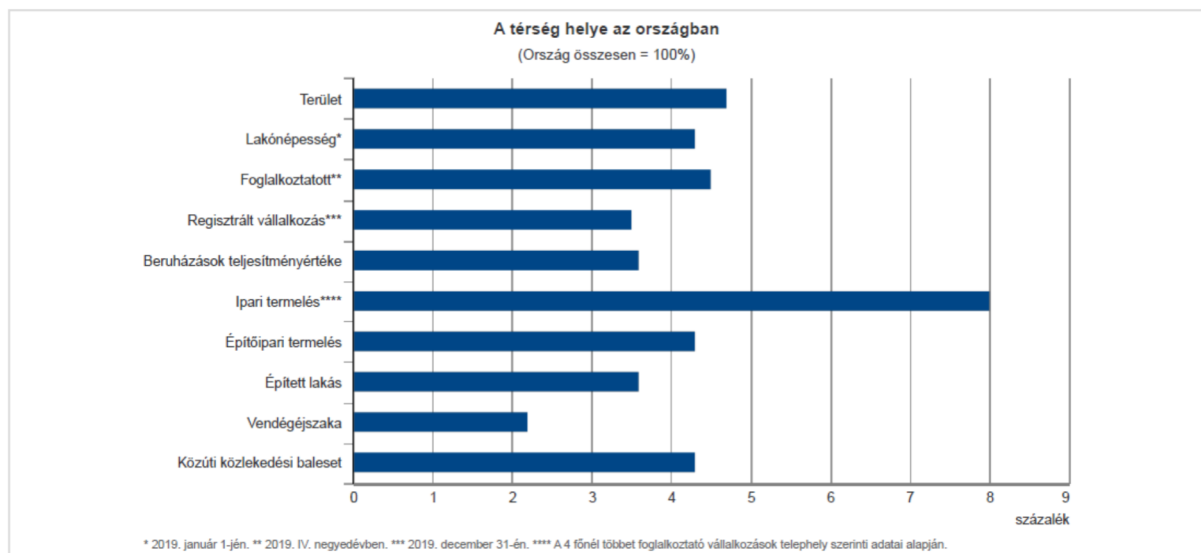
A megyei önkormányzat lehetőségeit meghatározó átfogó keretek a Gazdasági Program készítésekor:

1. Állapot

Sajátos a jelenlegi helyzet, amelyben a Fejér Megyei Gazdasági Program és Fejlesztési Terv (a továbbiakban: Gazdasági Program) készül, mivel sokrétű változás következhet be az Európai Unió strukturális és kohéziós alapjaiban, az agrártámogatások rendszerében. Ebben a sajátos, az egész világ gazdaságára és jólétére, egészségi állapotára kiható járványügyi helyzetben (COVID-19 pandémia) a megyei önkormányzatok lehetőségei is sajátosak.

Egyrészt, rendelkeznek a terület- és településfejlesztés eszközzelrendszerével, mint pl. a szerkezeti terv és szabályozás, területfejlesztési koncepciót és programot készít, azokat felülvizsgálja és főleg az általa felügyelt decentralizált források és az ágazati fejlesztési lehetőségek közötti koordinációs feladatával összehangolja a megyei fejlesztési feladatokat. Másrészt, - az előző gazdasági válság tapasztalatiból kiindulva – új országos programok készülnek a magyar gazdaság megújítására, a munkaalapú gazdaság egyes ágazatainak a támogatására, a hitelezésre és a decentralizált pénzalapokra, melyek hatásai, rendelkezései még a megyei önkormányzatok számára még nem ismertek.

Mindezeket alapul véve vizsgálni szükséges a számok tükrében, hogy honnan indultunk, hol tartottunk a pandémia járvány kirobbanása előtt (Forrás: KSH – Fókuszban a megyék .

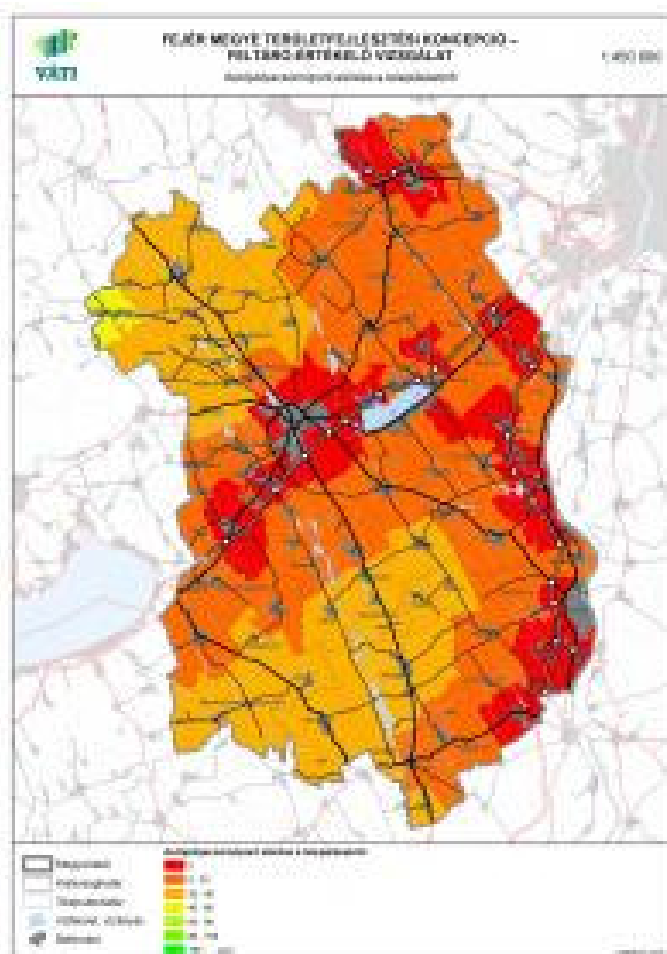
Forrás: KSH – Fókuszban a megyék 2019. I-IV. negyedév

- 2019-ben Fejér megyében az élve születések száma emelkedett, a halálozásoké csökkent az egy évvel korábbihoz képest, a népesség természetes fogyása lassult.
- A KSH munkaerő-felmérése alapján 2019 IV. negyedévében – az országos folyamatokhoz hasonlóan – a foglalkoztatottak száma nőtt, a munkanélkülieké csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A foglalkoztatási arány meghaladta az országos értéket, a munkanélküliségi ráta kisebb volt annál.

- 2019-ben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 12%-kal magasabb volt a 2018. évinél. Összege (368 ezer forint) megegyezett a hazai átlaggal.
- A telephelyi adatok alapján az ipar 2019. évi teljesítménye 1,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A megyei székhelyű építőipari szervezetek termelése 14, a beruházások volumene 1,3%-kal nőtt. Az év során több mint másfélszer annyi lakást vettek használatba, mint egy évvel korábban, a lakásépítések népességre vetített száma alacsonyabb volt az országos átlagnál.
- A megye kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma számottevően nem változott az előző évihez képest.
- A kiskereskedelmi üzlethálózat forgalmának volumene 5,4%-kal felülmúlta a 2018. évit. Egy lakosra jutó összege (1,2 millió forint) az országos átlaghoz hasonló volt.

2. Elérhetőség és megyei térszerkezet

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy javuljon, leginkább Dél-Fejér halmozottan hátrányos helyzetű járásainak (Sárbogárdi, Enyingi) elérhetősége és befektetésre alkalmassá tétele. A Fejér megyei gazdaság teljesítő képességének helyreállítása és a közszolgáltatások kiterjesztése érdekében különösen fontosnak tartjuk, hogy a Közép-Dunántúli Közúti Közlekedési Konceptió, az M8-as gyorsforgalmi út és a vasúthálózat rekonstrukciója, az intermodális központok kiépítése a közel jövőben megvalósuló projektekké válhassanak. Ennek kiemelkedő szerepét jól mutatja be a Fejér Megyei Területfejlesztési Konceptió Feltáró-Értékelő Vizsgálatának tervlapja, amely az elérhetőséget kiterjesztetten értelmezi. (Forrás: VÁTI)

3. Koordináció

Az elmúlt időszak több forrásból táplálkozó fejlesztési eredményei a közszolgáltatások területén jelentős előrelépést hoztak, többek között az egészségügy, a szociális ügyek, az időskorúak ellátása, az oktatás, a kulturális szolgáltatások területén. Meghatározóvá vált a megyei jogú városok és a várostérségek kisugárzása. Indokoltnak látszik – mivel a terület- és településfejlesztés meghatározó eleme a társadalmi-gazdasági folyamatok megfigyelése, elemzése, monitorozása és ebből

következtetések és a cselekvési irányok meghatározása – a közszolgáltatások területén elért eredmények áttekintése, forráskoordináció, a városok és vonzáskörzetük, valamint a funkcionális gazdasági kérdések eredményeinek az áttekintése. A válsághelyzetből való kilábalás egyik eleme, hogy a területi középszint – az országos rendszerekhez kapcsolódóan – rendelkezzen a társadalmi és gazdasági folyamatok, a beruházások és a közszolgáltatások színvonalának kialakult állapotának ismeretével és a szükséges beavatkozások meghatározásának képességével. A járványhelyzet egyik legnagyobb tanulsága, hogy az informatikai rendszereket átláthatóvá és elérhetővé kell tenni.

II. A Program megvalósítását elősegítő legfontosabb szempontok és alapelvek

A Gazdasági Program időtávjára (2020-2024) továbbra is irányadóak az említett megyei fejlesztéspolitikai tervdokumentumokban meghatározott célkitűzések és alapelvek. Új kihívást jelent a tervezésben, hogy a COVID-19 vírus okozta világjárványból származó gazdasági világválság hatásait mérsékelni kívánó magyar gazdaságmegújító programot Fejér megyére is segítsük kiterjeszteni, a megyei önkormányzat sajátos eszközeivel.

Ennek megfelelően a szempontok és az alapelvek az alábbiak:

- **Fejér megye jövőképe: Fejér megye – Pannónia Szíve**
Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, kiemelkedő gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése egyenrangú nagytérégi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével.
- **A megyei önkormányzat – a gazdasági program időtávját tekintve - az országon belüli jelenlegi versenyképességi, foglalkoztatási és közszolgáltatási pozícióinak megőrzését tekinti reális jövőképpnek.**
- A megye eltérő területeinek célzott fejlesztését továbbra is a megyei területfejlesztési koncepcióban meghatározott **funkcionális térségek** mentén képzelem el.
- Deklarált fejlesztéspolitikai cél **a megye társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, periférikus déli térségének** (komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi és fejlesztendő Enyingi járás) **fejlesztése**, a szomszédos megyékkel, és a Paks II. térségfejlesztési programmal összehangolt, integrált fejlesztéspolitikai beavatkozási csomag segítségével. Ezek koordinációját elősegítette az Országgyűlés a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területi lehatárolásával. Ez a lehatárolás 8 Fejér megyei települést érint (Alap, Alsószentiván, Cece, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony, Sáregres, Vajta).
- **Alapelv, hogy a megye fejlettebb északi térségei versenyképességi pozíciójának erősítésére Dél-Fejér felzárkóztatásának megindításával**

párhuzamosan kerüljön sor.

- Fontos fejlesztéspolitikai cél, a **2 megyei jogú város (Székesfehérvár és Dunaújváros) és várostérségének összehangolt, kölcsönös előnyökön alapuló fejlesztése**, a megyei önkormányzat koordinációs szerepének felvállalásával.
- Fontos területi cél, a **Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács működési területén nemzetközi szintű turisztikai fogadóterület kialakítása**, a meglévő táji és épített értékek megóvásával, bevonásával, valamint az új fejlesztések ötvözésével (integrált turisztikai fejlesztési csomag).
- A klímaváltozásra és a globális járványügyi helyzet tapasztalataira tekintettel nagy jelentőségű a sokrétű **alkalmazkodás** feltételeinek megteremtése, a **körforgásos gazdaság** modelljébe illeszkedő fejlesztések támogatása, valamint a **helyi gazdaság erősítése**, és a vidéki térségek lakosság-csökkenésének mérséklése.

A tervezett fejlesztések uniós és hazai, valamint magánforrások bevonásával valósíthatók meg, hiszen a megyei önkormányzat költségvetése ezt nem teszi lehetővé, figyelemmel arra, hogy saját bevétellel nem rendelkezik.

A megyei önkormányzatnak kiemelt feladata ugyanakkor, hogy saját eszközeivel, politikai súlyával, az együttműködések koordinálásával, a projektgyűjtés és tervi előkészítések támogatásával előmozdítsa a fejlesztések megvalósítását, valamint a tulajdonában lévő megyei területfejlesztési nonprofit kft. és saját hivatala szolgáltatásaival konkrétan támogassa is az előkészítő és projektvégrehajtó tevékenységet.

Ez a kormányzattal, államigazgatási szervekkel, települési önkormányzatokkal, a gazdasági érdekképviselőkkel, gazdaságfejlesztő szervezetekkel, felsőoktatási intézményekkel és a civil szervezetekkel szoros együttműködésben valósítható meg.

A megyei önkormányzat saját központosított rendszerének talán leglényegesebb eleme, hogy közvetlenül is részt vesz a megyei szintre vonatkozó, uniós forrásokat felhasználó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésében, a 2014-2020 közötti TOP esetében annak végrehajtásában is.

III. A 2014-2020-as TOP-ra épülő Fejér megye Integrált Területi Program (FMITP) végrehajtásának folytatása a projektek megvalósítása, a program zárása és az eredmények nyomon követése érdekében

2019 végére a teljes Fejér megyei TOP keret közel 100 százalékáról megszületett már az RFP IH támogatói döntése, melyek 98 százaléka esetében már a támogatási szerződések aláírására is sor került.

A Fejér Megyei Önkormányzat 100%-os tulajdonában álló **ALBENSIS Fejér Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.** (a továbbiakban: a megyei területfejlesztési nonprofit kft.) folyamatosan lát el TOP támogatási kérelmekhez kapcsolódó előkészítési, majd a támogatási szerződések megkötését követően projektmenedzsmenti feladatokat. (A Fejér megyei TOP projektek több mint 90 %-át menedzseli, ez több mint 300 db projektet jelent.)

Kiemelt célkitűzés, a támogatást elnyert projektek megvalósítása, a Fejér megye számára biztosított források maradéktalan és eredményes felhasználása

- Valamennyi TOP-ból támogatást elnyert projekt sikeres befejezését, használatba vételét biztosítani kell, elsősorban a megyei területfejlesztési nonprofit kft. tevékenységével, de a hivatal közreműködésével is. Ennek részeként kiemelt figyelmet kell fordítani az ún. eredményességi keretes indikátorok FMITP-ben rögzített célértékeinek teljesítésére. Az Unió felé programszinten (TOP), összesített országos adatokkal történik az elszámolás, de minden megyének felelőssége a saját vállalatok teljesítése, ezért lényeges ezek folyamatos nyomon követése.
- A továbbiakban is kiemelten kell segíteni a megvalósítás során komoly nehézségekbe ütköző, de fontos fejlesztési célok elérését segítő projekteket, a lehetséges megoldások keresésével, a szükséges intézkedések (pl. többletforrás igénylés), egyeztetések előkészítésével, lefolytatásával, jó gyakorlatok átadásával.
- Biztosítani kell a fel nem használt támogatások (ún. „visszahulló” források) megyében történő hasznosulását, akár többlettámogatásokhoz juttatva a forráshiányos projekteket, vagy új pályázati felhívások kiírásával (illetve új szakaszhatárok megnyitásával) a minél nagyobb arányú, remélhetőleg 100%-os forrásabszorpció elérése érdekében.
- Az Integrált Területi Program zárása, értékelése feladathoz kapcsolódóan a megyei önkormányzatnak egyrészt várhatóan közre kell majd működnie a TOP zárásakor a programszintű monitoring vizsgálatban, az RFP IH módszertana alapján. Másrészt, el kell végezni az FMITP céljai teljesülésének és hatásainak vizsgálatát, a forrásfelhasználás és az eredmények területi szempontú feldolgozását. A költségvetésbe ennek költségeit támogatás hiányában be kell építeni.
- A megyei területfejlesztési nonprofit kft. és a megyei önkormányzati hivatal között kialakult hatékony munkamegosztás és kapcsolatrendszer továbbvitele a garanciája a projektek eredményességének, a támogatások felhasználásának.
- A fentiek érdekében folytatni szükséges a Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatóságával, a Magyar Államkincstár Fejér Megyei Igazgatósággal, mint közreműködő szervezettel és a megye fejlesztési biztosával, illetve miniszterelnöki biztosával kialakult hatékony együttműködést.

- Fontos az FMITP tervezését és végrehajtását támogató szervezetrendszer (önkormányzati hivatal, megyei területfejlesztési nonprofit kft.) fenntartása, továbbfejlesztése (abban az esetben is, ha a megyei önkormányzat nem kap a jelenlegihez hasonló végrehajtó szerepet a 2021-2027 programozási időszakban).

IV. A 2020-2027-es Európai Unió programozási időszakra szóló Terület- és Településfejlesztési OperatívProgram (TOP 2)

2020 márciusában **megkezdődött a TOP 2 tervezése**, melyre a Pénzügyminisztérium kapott megbízást. A megyei önkormányzat egy megyei területfejlesztési terv keretében összegezte a minisztérium számára a 2019-ben végzett projektgyűjtés, és annak aktualizálása alapján a települések fejlesztési igényeit. Ezek egyelőre nem projektszintűek, de területfejlesztési beavatkozási területekbe rendezettek, indikatív finanszírozási források szerint megbontva. Ez csak az alulról építkező bemenete a tervezési folyamatnak. A TOP 2 céljait, prioritásait, beavatkozási területeit erőteljesen befolyásolják a tervezési ciklus uniós szakpolitikai célkitűzései, illetve a magyar kormányzati elvárások és célkitűzések.

Uniós célkitűzések:

A 2021–2027-es időszakban az uniós beruházásokat az eddigi 11 tematikus célkitűzés helyett az alábbi öt fő szakpolitikai célkitűzés (PO) viszi majd előre. Ezek nagymértékben hatnak a nemzeti és megyei Gazdasági Programokra is.

A regionális fejlesztési beruházások erőteljesen az 1. és 2. célkitűzésre helyezik majd a hangsúlyt. Az ERFA és a Kohéziós Alap erőforrásainak 65–85%-át e prioritásokra allokálják, a tagállamok relatív fejlettségétől függően. Az ERFA keret **legalább 35%-át** vállalkozásfejlesztésre és innovációra, **legalább 30%-át** környezetvédelemre és energetikára, az ESZA+ forrás **legalább 25%-át** pedig társadalmi felzárkózásra kell fordítani.

1. **Intelligensebb Európa (PO1):** az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül hat.
2. **Zöldebb, karbonmentes Európa (PO2):** a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba, az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és a körforgásos gazdaságba való befektetéssel tervez.
3. **Jobban összekapcsolódó Európa (PO3):** a stratégiai közlekedési és digitális hálózatokkal számol.
4. **Szociálisabb Európa (PO4):** a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával járul hozzá.
5. **A polgáraihoz közelebb álló Európa (PO5):** a helyileg irányított fejlesztési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén segít a megvalósításban.

A megújítás alatt álló Területi Agenda célja, hogy biztosítsa a területi dimenzió valamennyi szakpolitika általi figyelembe vételét, és az egyes térségek eltérő lehetőségeinek megfelelő kiaknázását Uniós-szerte, egy fenntartható jövő érdekében.

A Területi Agenda 2030 tervezete **két átfogó célt** határoz meg: **Igazságos Európa** és **Zöld Európa**, amelyet **6 prioritásra** bont le Európa egészére és valamennyi térségére:

- **A) Igazságos Európa**, amely valamennyi térség és polgár számára kínál jövőbeli lehetőségeket.
 - **A1: Kiegyenlített Európa:** Kiegyenlítettebb területi fejlődés, kihasználva Európa sokszínűségét.
 - **A2: Funkcionális Régiók:** Helyi és regionális fejlesztés és mérsékeltbb különbségek az egyes térségek között.
 - **A3: Határokon átnyúló integráció:** Határokon átnyúló lakhatás és munkavállalás.
- **B) Zöld Európa**, amely megőrzi közös életfeltételeinket és kedvezően alakítja a társadalmi átmenet folyamatát.
 - **B1: Egészséges környezet:** Ökológiailag fenntarthatóbb megélhetés, klímasemleges városok és térségek.
 - **B2: Körforgásos gazdaság:** Erős és fenntartható helyi gazdaságok egy globalizált világban.
 - **B3: Fenntartható kapcsolatok:** A helyek fenntartható digitális és fizikai összekapcsolása.

Tény, hogy a források tekintve – várhatóan – reálértékben csökkenő kohéziós politikáról beszélhetünk, a forrásallokáció várhatóan a déli országok irányába (átmeneti régiók) fog elmozdulni. Uniós döntés még nincs sem a közös költségvetés nagyságáról, sem a végleges nemzeti allokációról és a társfinanszírozás mértékéről.

A hazai tervezési keretéről

„A 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről” szóló 1023/2019. (II.11.) Korm. határozat rendelkezik. Eszerint, 2020. május 31-ig kell kidolgoznia az innovációért és technológiáért felelős miniszternek a 2021-2027 közötti kohéziós célú uniós támogatások felhasználására irányadó legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentum tervezetét, melyben az érintett miniszterek bevonásával javaslatot kell tenni a programok közötti forrásmegosztásra is.

A fent említetteken túl, a tervezési munka folytatásában a megyei önkormányzatok pontos feladatai még nem ismertek. Mindenképpen indokolt azonban **a települések fejlesztési igényeinek frissítése**, hogy azokat illeszteni lehessen a TOP 2 várható prioritásaihoz, intézkedéseikhez, az ágazati programokhoz és a hazai finanszírozású lehetőségekhez (pl. Magyar Falu Program). A TOP 2 pontos kereteinek (forráskeret, többi operatív programtól való lehatárolás) ismertté válásával pedig megkezdődhet a **potenciális kedvezményezettek felkészítése** (projektötletek becsatornázásának koordinálása, esetleg projektcsatorna rendszer működtetése). A becsatornázott fejlesztési igények azt is megalapozzák, hogy a megyei önkormányzat mit képviseljen

a TOP 2 céljainak, prioritásainak és intézkedéseinek kialakítása során, illetve **milyen új intézkedésekkel javasolja az eddigi TOP-os fejlesztési „paletta” kibővítését.** Nagyon lényeges, hogy ebben a tervezési folyamatban építsen a megyei önkormányzat a jelenleg is futó programozási ciklus **tapasztalataira**. Fontos, hogy ezek a központi tervezőkhöz is eljussanak, hogy a TOP 2 és annak pályázati felhívásai hasznosulni tudjanak.

Jelenleg nem ismert, hogy a megyei önkormányzat kap-e bármilyen szerepet a TOP 2 végrehajtásában. Amennyiben igen, akkor az hasonló lesz-e a 2014-2020 időszak feladataihoz (pályázati felhívások véleményezése, területi kiválasztási kritériumok, értékelési szempontok meghatározása, megyei (területi) fejlesztési célok kitűzése, kiemelt keretek meghatározása, felhívások megnyitásának szakaszolása, stb.). Emiatt a gazdasági program kialakításakor a közgyűlés és annak bizottságai, illetve a megyei önkormányzati hivatal számára még nem lehet konkrét feladatokat szabni.

Általános elvek, szakpolitikai ajánlások ugyanakkor megfogalmazhatók, amelyekre a területi források tervezésénél a megyei önkormányzat építeni kíván:

- A megyei önkormányzat kiemelt célja, hogy *a lehető legtöbb uniós forrást, azon belül kiemelten TOP forrást lehessen felhasználni a megyében, hozzájárulva ezzel a települések fejlődéséhez.*
- Továbbra is alapelv, hogy *lehetőség szerint a megye valamennyi települése részesüljön a TOP 2 forrásaiból, de legalább a támogatott fejlesztések eredményeiből.*
- Erősíteni kell a fejlesztések *TOP-on belüli integráltságát* (több intézkedés forrásainak összehangolására, egy adott fejlesztési cél vagy fejlesztendő térség érdekében). A területi forrásallokáció kibővítése akkor lehet hatékony eszköz, ha a jelenleginél rugalmasabb átjárás biztosítható az egyes operatív programok között és így lehetővé válik területileg integrált fejlesztési csomagok megvalósítása (Integrált Területi Beruházás típusú fejlesztések). Ennek alkalmazása különösen indokolt lehet a Mezőföld („felzárkóztatandó térség”), a megyei jogú városok és várostérségük, illetve a Közép-Duna Menti Kiemelt Térséghez csatlakozóan Fejér megye Duna-menti térsége esetében.
- Kiemelt megyepolitikai cél a *hátrányos helyzetű déli térségek felzárkóztatásának megindítása, de a dinamikusan fejlődő térségek fejlődési ütemének megőrzésével párhuzamosan.*
- A 2014-2020-as tapasztalatok azt mutatják, hogy a TOP elkülönített megyei és megyei jogú városi forrástervezése és –felhasználása nem biztosított elég hatékony keretet az érdemi térségfejlesztési hatással járó fejlesztések megvalósításához. Ezért javasolt a várostérségben gondolkodás, a város-vidék partnerség és a társadalmi részvétel erősítése. Ennek eredményeként a megyei jogú városok és térségeik újrafogalmazhatják egymáshoz való viszonyukat és munkamegosztásban elfoglalt szerepüket, elsősorban az ipar, a digitalizáció, a

közlekedés, továbbá a turisztikai és intézményi kapcsolatok, valamint a helyi gazdaság fejlesztése területén.

- *Székesfehérvár és térségének* versenyképessége tovább erősíthető várostérségi, költségcsökkentő és hatékonyságnövelő célú együttműködések kialakításával, a kölcsönös előnyök maximalizálása érdekében, elsősorban a közlekedés, foglalkoztatás, különböző szolgáltatások területén.
- *Dunaújváros közvetlen és tágabb várostérségének* együttműködése üzleti infrastruktúra, kis és közepes vállalkozások befogadása, a foglalkoztatás és a térségi elérhetőség, mobilitás területén alapvető fontosságú.
- Támogatni szükséges a megyei területrendezési tervben *újonnan lehatárolt egyedileg meghatározott megyei övezetek célzott fejlesztését.*
- Ösztönözni kell a *barnamezős területek*, használaton kívüli épületállomány (pl. egykori magtárak, vasútállomások, majorsági épületek stb.) funkcióváltását, újrahasznosítását.
- A helyi életminőséget meghatározó közszolgáltatásoknak az esélyegyenlőséget biztosító, illetve elfogadható szintű kiépítettsége sokszor még ma sem megfelelő, az *egységes közszolgálati minimumszint még mindig nem alakult ki.* Szükséges ezért a helyi közszolgáltatások továbbfejlesztése a TOP-ból kimaradt beruházások megvalósításával. A jelenlegi járványügyi helyzet tapasztalatai alapján figyelmet kell fordítani az alapellátási rendszer megerősítésére, különös tekintettel annak prevenció funkciójára, az egészségügyi veszélyhelyzetek térségi kezelése új gyakorlatainak bevezetésével (menedzsment és infrastruktúra).
- A vírusjárvány okozta gazdasági és társadalmi válság tapasztalatainak felhasználásával újra kell gondolni az egészségügyi, kórházi, szociális (ezen belül az idősgondozási) közszolgáltatások rendszerét. Az eddigi kiszolgáltatottság megszüntetése érdekében az egyéni és csoportos védőeszközök, berendezések, műszerek gyártását, készletgazdálkodását és esetleg szükségessé váló felhasználását magasabb szintre kell emelni.
- Ugyancsak ezen időszak tapasztalatainak felhasználásával új „világrend” jött létre a digitalizáció széles körű elterjedésével a közszolgáltatások, a kereskedelem, az oktatás, az egészségügy, foglalkoztatás (távmunka) és a pénzügyek területén.
- A TOP 2 lehetőségeihez mérten hozzá kell járulni a helyi gazdaságot, különösen a KKV szektort – a jelenlegi járványügyi helyzet miatt is – érintő kihívások kezeléséhez. Különös figyelmet kell fordítani a 4. ipari forradalomhoz, digitalizációhoz kapcsolódó tevékenységek segítésére.

- A 21. század kihívásainak megfelelően fontos a lakosság felkészítése az okos település megoldások alkalmazására, digitális képzési programok lebonyolítása, innovatív városfejlesztési tevékenységek indítása, új helyi gazdaságszervezési gyakorlatok bevezetése, válságmenedzsment elemek beépítésével.
- A 2014-2020-as időszakban létrejött foglalkoztatási és felzárkózási együttműködések folytatni szükséges, a kialakult kapcsolatrendszerek és támogatási struktúrák fenntartásával.
- A turizmus területén kiemelt cél a Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács területének integrált turisztikai fejlesztési csomagja további elemeinek megvalósítása és ezzel komplex élménycsomagot nyújtó összetett turisztikai kínálat létrehozása, az egyedi, helyi értékekre alapozva. A kiemelt attrakciófejlesztéseket integráltan célszerű megvalósítani, a Velencei-tó, az Etyek-Budai és Móri borvidékek térségében, a Váli-völgyben, az országos törzshálózat és az EuroVelo hálózat részeként fejlesztett kerékpárutak nyomvonala mentén, illetve a Nemzeti Kastély- és Várprogram és a Dunai Limes ütemezetten fejlesztett helyszíneikhez kapcsolódóan. Fontos cél a megyeszékhely és a Velencei-tó és környezete kapcsolatrendszerének elmélyítése, idegenforgalmi és rekreációs-örökségvédelmi hangsúllyal.
- Fontos a klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében tett intézkedések segítése.

A *TOP 2 javasolt területfejlesztési beavatkozási területei* (Fejér megye Területfejlesztési Terv 2021-2027 munkaanyag alapján):

1. Dél-Fejér felzárkóztatandó térség integrált fejlesztése (komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi és fejlesztendő Enyingi járás),
2. Székesfehérvár Megyei Jogú Város várostérségének fejlesztési csomagja (Székesfehérvári funkcionális várostérség, illetve járás),
3. Dunaújváros Megyei Jogú Város várostérségének fejlesztési csomagja (Dunaújvárosi járás),
4. Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács területének¹ integrált turisztikai fejlesztési csomagja,
5. Élhető települések és térségek,
6. Versenyképes helyi és térségi gazdaság,
7. Befektetés az emberekbe és a helyi közösségekbe.

V. Megyei önkormányzat területi tervezési feladatai

A megyei önkormányzat által széles körű partnerség alapján készített átfogó területfejlesztési dokumentumokban, a területrendezési tervben vagy egyéb szakágazati megyei tervekben (pl. foglalkoztatási stratégia, klímastratégia) meghatározott célkitűzések és prioritások közvetlenül is befolyásolják a települési önkormányzatok és egyéb szereplők fejlesztési mozgásterét.

¹ VVVTFT működési területe az SZMSZ-ben rögzített településlista szerint (<https://www.fejer.hu/dokumentumok-2>)

A 2021-2027-es programozási időszakra, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (Nemzeti Fejlesztés 2030) felülvizsgálatára épülően **aktualizálni szükséges a megyei területfejlesztési koncepciót és területfejlesztési programot**. Ha a megyei önkormányzat a TOP 2 források felhasználásának tervezésében is feladatokat kap, **össze kell állítani az új megyei integrált területi programot, illetve annak szaktárca útmutatója szerinti megfelelőjét**. Ezek forrásigényét a megyei önkormányzat költségvetésében majd tervezni szükséges.

Biztosítani kell a forrást ahhoz, hogy a megyei önkormányzat tervi előkészítésekkel is támogathassa a több települést, vagy a megye egy részét, akár egészét érintő fejlesztéseket.

VI. Térségi, megyei szintű fejlesztési kezdeményezések

Fejér megye Gazdasági Programját a megye kiemelkedő ipari, kereskedelmi, logisztikai eredményeit megtartó, épített és természeti örökségeit megőrző és bemutató, központi fekvéséből adódó infrastrukturális szerkezetét akkor tudjuk magasabb szintre emelni, ha a programjainkban régóta szereplő kiemelt fejlesztéseket meg tudjuk valósítani. Bár a megyei önkormányzat alapvetően a települési önkormányzati fejlesztéseket koordinálja, a Területfejlesztési törvényben rögzített koordinációs és átfogó területfejlesztési tervezési feladatai miatt bővebb kitekintés szükséges, különös tekintettel a helyi és ágazati fejlesztési elképzelések koordinációjára. Ezért kiemelten fontos, hogy a 2. és 4. fejezetben ismertetett alapelvek és szakpolitikai ajánlások realizálása érdekében a megyei önkormányzat szakmai és politikai kezdeményezéseket tegyen.

Fejér megye központi fekvése az európai közlekedési folyosók egyre bővülő rendszere, a Székesfehérvár, Bicske, Mór térségében kialakult „forgalmi szűk keresztmetszetek”, a halmozottan hátrányos helyzetű Dél-Fejér elérhetőségében kedvezőtlen gazdasági és közszolgáltatási helyzete miatt az **infrastruktúra hálózat** fejlesztése meghatározó. A Fejér Megyei Önkormányzat – törvényi kötelezettségei alapján – és a területfejlesztési koncepciójában, majd programjában meghatározta az országos és térségi infrastruktúra hálózatot érintő fejlesztési igényeit. Ezek közül az alábbiakat kívánjuk hangsúlyozni:

Országos és térségi közúti közlekedés legfontosabb elemei:

- a) Közép-Dunántúli Közúti Közlekedési Konceptió (Master Plan) által megfogalmazott Komáromi Duna-híd – 13. főút – 81. főút – Székesfehérvár elkerülő – M7 csomópont – 63. főút – Sárbogárd útvonal fejlesztése.
- b) M8-as út Fejér megyei szakasza – Pentelei Duna-híd – 710-es sz. főút.
- c) M1-es és M7-es autópályák 2x3 sáv forgalmi bővítése.

Országos vasúti törzshálózat rekonstrukciója:

- a) Kiemelkedik Székesfehérvár vasútállomás II-III. ütemének folytatása (intermodális központ, vasúti felüljárók, parkoló, középiskolai campus építése).
- b) A Székesfehérvár-Veszprém-Boba (20 vfv) korszerűsítése (Veszprém, mint Európa Kulturális Fővárosa 2023-ban, illetve a hivatásforgalom miatt különösen fontos a Budapest elővárosi forgalomba való bekötése).
- c) A Szabadbattyán-Balatonfüred vasút (29 vfv) korszerűsítése.

- d) A Pusztaszabolcs-Sárbogárd-Dombóvár vasútvonal (40 vfv) korszerűsítése.
- e) A Pusztaszabolcs-Dunaújváros-Paks vasútvonal (42 vfv) korszerűsítése (Paks II. építése, működtetése miatt nagy jelentőségű).
- f) A Dunaújváros-Rétszilas-Szekszárd vasútvonal (46 vfv) javítása.
- g) A Székesfehérvár–Lovasberény–Bicske (6 vfv) két részből álló vasúti pálya, több ütemű bekapcsolása Bicske intermodális központba.

Országos és térségi kerékpárutak közül kiemelkednek a nemzetközi jelentőségű kerékpárutak és kapcsolódó térségi szakaszaik:

- a) EuroVelo 14: Budapest – Székesfehérvár – Balaton
- b) EuroVelo 6C: Százhalombatta – Dunaújváros - Dunaföldvár

Megújuló energiaforrás – kapacitásbővítés:

- a) Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kiaknázására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programok keretében,
- b) magánberuházások keretében megvalósuló, megújuló energia termelésére, hasznosítására irányuló fejlesztések.

Vízminőség, víztározás, vizek állapotában szükséges beavatkozások:

- a) Séd-Nádor-Gaja vízrendszer rehabilitációja I. és II. ütem
- b) Nádor-csatorna kármentesítése
- c) csapadékvíz-gazdálkodás a Gaja-patak vízgyűjtő területén
- d) Fehérvárcsurgói víztározó kapacitásbővítése
- e) Váli-völgy vízrendezési feladatai
- f) Szent László-patak rehabilitációja
- g) Velencei-tavi partfal komplex fenntartható rehabilitációja (partvédművek meghatározott magassági kiépítése, mederkotrás, zagyelhelyezés, ívóhelyek és halbölcsők megőrzése és kialakítása, védett nádas rehabilitációja, kikötőfejlesztés)
- h) Ivóvízminőség-javító program keretében víztisztítóművek létesülnek a közeljövőben (Hantos, Sárbogárd-Pusztægres, Sárbogárd-Sárhatvan), illetve ennek előkészítése folyik (Aba). Fontos az ivóvízellátási problémákat okozó vízminőségi paraméterek (ammónium) határérték alá csökkentése.
- i) A megyeszékhely térségének ivóvízadó karszt víztestei, talajvízkészlete és élővizei védelme és fenntartható használata.
- j) Dunaújvárosi járásban a partfalvédelem, a talajvíz megfigyelő monitoring rendszer korszerűsítése, „okosítása”.
- k) A még ellátatlan településeken a szennyvízelvezetés és -kezelés megvalósítása, különös tekintettel az uniós jogi követelményekre.

Hulladékgazdálkodás:

- a) Közép-dunántúli Hulladékgazdálkodási Társulás fejlesztési programja, benne több kommunális, ipari és veszélyes hulladéklerakó rekultivációja (Bakonycsérnye, Mezőfalva, Mór, Nagylók, Alcsútdoboz, Kisapostag, Dunaújváros, Adony)

Kármentesítések:

- a) Több helyen szükséges szénhidrogén okozta szennyezések felszámolása Székesfehérváron (Visteon, Alba Regia laktanya, vasútállomás), Ercsin, Baracsán és Pusztaszabolcson.
- b) Folyamatban van jelentős, ipari tevékenységből származó kármentesítés Dunaújvárosban a Dunaferri területén.

Közösségi közlekedés:

- a) Térségi közösségi közlekedési összehangolási feladatok, elektronikus jegyrendszer, buszöblök, buszmegállók, buszfordulók fejlesztése

VII. Megyei önkormányzat saját projektjei, pályázatai

A megyei önkormányzat a 2014-2019-es gazdasági program időtávja alatt **több saját projektet is megvalósított** (pl. megyei klímastratégia készítése), illetve jelenleg is folyamatban van a megyei foglalkoztatási paktum és a megyei felzárkózási projektek megvalósítása. Rövidesen indul a megyei önkormányzat koordinálásával a Kerékpáros turizmus fejlesztése Mór-Bodajk térségében c. projekt.

A KEHOP-1.20 megyei klímastratégia projekt már **fenntartási szakaszban van, de a TOP-5.1.1 megyei foglalkoztatási paktum is a fenntartási szakaszba fog lépni 2021-ben**. Ezért 2020-ban *ki kell dolgozni a fenntartási időszakban elvárt és önként vállalható tevékenységek körét, ezek szervezeti és finanszírozási hátterét*, tekintettel a megyei önkormányzati hivatal jelenlegi lehetőségeire, kapacitásaira is.

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a Fejér Megyei Önkormányzat saját fejlesztési projektjeinek 2020-2024-es gazdasági program időtávjára eső megvalósítási és fenntartási feladatai.

EFOP-1.6.3-17-2017-00005 projekt

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretén belül a Fejér Megyei Önkormányzat, mint Kedvezményezett 2017 decemberében 64.990.230,- Ft forint vissza nem térítendő támogatást nyert el az **EFOP-1.6.3-17-2017-00005** azonosítószámú, „*Fejér megyei felzárkózás-politikai együttműködés fejlesztése*” című projekt megvalósítására.

Jelenleg a projekt fizikai befejezésének határideje 2020. december 31., mely határidő a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Korm. rendeletben foglaltakra való tekintettel várhatóan meghosszabbításra kerül 3 hónappal.

A projekt zárásáig az Önkormányzatnak az alábbi tevékenységeket kell megvalósítania:

- A projekt felhívásának 3.4.1.1. pontja szerint a projekt eredményeképpen folyamatosan működik a Fejér Megyei Felzárkózási Fórum, melyet évente két alkalommal kötelező összehívni.
- A Fórum munkacsoportjainak a hátrányos helyzetű célcsoportokhoz kapcsolódó, négy tematikus ülést kell tartania, amelyek a szolgáltatási hiányok kiküszöbölését segítő együttműködési lehetőségeket feltérképezik, és megoldási javaslatokat fogalmaznak meg a Fórum számára.

- A projekt felhívásának 3.4.1.1. pontja értelmében évente minimum 4 db Községi együttműködést erősítő rendezvény megtartása kötelező. A rendezvényeket a hátrányos helyzetű célcsoportokhoz kapcsolódóan szükséges megszervezni széles körű, adott témában érintett lakossági bevonással. A rendezvények olyan együttműködési modellek bemutatását, kialakításuk kezdeményezését szolgálják, amelyeknek céljai például a következők: életvezetési tanácsadás, családi életvitelre nevelés, adósságkezelési tanácsadás, pénzügyi integráció.
- A Magyar Városkutató Kft. együttműködésével az Önkormányzatnak el kell készítenie a Megyei Esélyteremtő Paktumot, amely a Fejér Megyei Felzárkózási Fórum által létrehozott olyan, a Szolgáltatási Út Térképen alapuló együttműködések gyűjteménye, melyek a helyi szereplőknél rendelkezésre álló eszközök, szolgáltatások, intézmények stb. felhasználásával megoldásokat nyújtanak a települési szinten jelentkező hiányok ellátására.
- Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság közreműködésével az „Esélyteremtő attitűd formálása” című 10 órás szemléletformáló képzés lebonyolítása 108 fő részére, Fejér megye minden településéről egy-egy szakember bevonásával.
- Lokális és horizontális felzárkózási folyamatok: A megyében végrehajtásra kerülő fejlesztési programok áttekintése és azokban a felzárkózási szempontok lokális és horizontális érvényesítése. A beavatkozásnak köszönhetően legalább 1 program által a felzárkózási célok hangsúlyosabbá válnak.

Az EFOP-1.6.3-17-2017-00005 azonosító számú projekt a támogatói okiratban foglalt ütemterv szerint megfelelően halad.

A „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan” című EFOP-1.6.3-17 kódszámú 2019. december 10-én módosult felhívás 3.8. pontja szerint a projektre vonatkozóan a Fejér Megyei Önkormányzatnak fenntartási kötelezettsége nem áll fenn. Ugyanakkor az Önkormányzat a projekt megvalósítás befejezésétől számított 3 évig vállalta, hogy a Megyei Felzárkózási Fórumot a projekt megvalósítás befejezését követő 3 évig működteti, évente legalább 1 db ülés megszervezésével. Az Önkormányzatnak a vállalás teljesüléséről a vállalási időszak végén beszámolási kötelezettsége van.

TOP- 5.1.1-15-FE1-2016-00001 projekt

A 2016-ban megalakult Fejér Megyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum munkáját erőforrásaival segíti a TOP-5.1.1-15-FE1-2016-00001 azonosító számú, „*Foglalkoztatási-gazdasági együttműködések és szolgáltatások Fejér megyében*” című konzorciumi projekt, mely 1.331.499.942,- Ft támogatást nyert el. A konzorcium vezetője, a Fejér Megyei Önkormányzat. Konzorciumi partnereivel, a Fejér Megyei Kormányhivatallal és az ECHO Innovációs Műhellyel valósítja meg a pályázatban vállaltakat. A projekt megvalósítása a támogatási szerződésben foglaltak szerint időarányosan megfelelően halad. A foglalkoztatást elősegítő támogatási eszközök felhasználása is megfelelő ütemben történik, „A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma” eredményességi keretes indikátor projektzárásra vállalt célértéke már 2019 végére teljesült. A projekt a hatályos támogatási szerződés szerint 2020. december 31-én zárul. A konzorciumi partnerek kérelmet nyújtottak be a projekt 2021. március 31-ig történő meghosszabbítására, melynek elbírálása az Irányító Hatóság által folyamatban van. A Fejér Megyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum Együttműködési Megállapodásban

megfogalmazott alapelveinek és céljainak megvalósítása a COVID-19 járvány okozta gazdasági helyzetben kiemelten fontos és aktuálisak továbbra is. A Fórum munkája a projekt zárásával nem ér véget, hiszen az határozatlan időre jött létre. A Fórum által elfogadott Fejér Megye Foglalkoztatási Stratégiájában (2016-2030) meghatározott kulcsprojektek megvalósításának egyes programelemei, pl. a Fejér Termék Program a projekt lezárása után is tovább működnek.

A Fejér Megyei Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Fórum által elfogadott stratégia kulcsprojektként rögzítette a Fejér Termék Programot, mely 2020-ban is tovább bővül. A program a Fejér megyében előállított élelmiszerek és kézműves termékek piacra jutásának támogatását tűzte ki célul.

Ennek támogatására a Fejér Megyei Önkormányzat a TOP-5.1.1-15-FE1-2016-00001 számú projekt keretében 2017-től összesen 8 Megyekorzót rendezett, ahol a megyei értékeket is be lehetett mutatni a látogatóknak, és játékos formában megismertetni az érdeklődőkkel a Hungarikumokat, és a nemzeti értékeket. 2020-ra 4 Megyekorzó rendezvény volt előirányozva, ebből három „Hungarikum piknikkel” kiegészítve. A Megyekorzó rendezvényeket a következő években is rendszeresen megrendezi a megyei önkormányzat. A Megyekorzó rendezvények alkalmával korábban a legszebb standok kaptak díjat. A Fejér Megyei Közgyűlés 2020-ban hirdette meg először a „Fejér Termék” elismerésről szóló pályázatát, amely pályázat útján lehet elnyerni feldolgozott élelmiszer termék és kézműves ipari termék kategóriában az elismerést. Mindkettő esetében alapvető bírálati szempont, hogy az adott termék előállítása során mennyiben támaszkodnak valamely hagyományos módszer, technológia alkalmazására. További kritérium, hogy az adott termék kiemelkedő minőségben készüljön el. A beérkezett pályázatok alapján a Fejér Termék Bizottság évente egy alkalommal dönt az elismerés odaítéléséről. A „Fejér Termék” elismerés mellett a Megyekorzók alkalmával továbbra is zsűri ítéli oda a „Megyekorzó legszebb standja” elismerést, a közönség, a vásárlók szavazata alapján pedig a „Közönség kedvence” elismerést adják át. A jelen járványügyi helyzetben különösen fontos, hogy az emiatt nehéz helyzetbe került KKV-k és termelők segítése érdekében a Fejér Megyei Önkormányzat a következő években is folytassa a Fejér Termék Program megvalósítását.

Környezet-, természet-, klímavédelem KEHOP- 1.2.0-15-2016-00018 projekt

A Fejér Megyei Önkormányzat *„Megyei Klímastratégia, és Megyei Éghajlatváltozási Platform létrehozása Fejér Megyében”* című projektjének megvalósítására 30.000.000 Ft összegű támogatásban részesült a KEHOP keretéből.

A projekt fő célja: a klímaváltozás mérséklése mellett a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos cselekvési irányok meghatározása a megyei társadalmi, gazdasági szereplők (lakosság, közintézményi és vállalkozói kör) érzékenyítése a klímaváltozásokkal kapcsolatos kihívásokra, valamint a szükséges helyi intézkedések, beavatkozási irányok közös meghatározása és hatékony végrehajtásuk elősegítése.

A projekt 2016. szeptember 1. – 2018. május 15. közötti **megvalósítási időszakában** az alábbi tevékenységek, eredmények születtek:

- A Klímabarát Települések Szövetsége által kidolgozott módszertan alapján, a megyei szereplők bevonásával **Fejér megyei klímastratégia** kidolgozására került sor, amely a klímaváltozás mérséklése mellett hangsúlyt fektet a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos cselekvési irányok meghatározására (a dokumentumot a széleskörű szakmai, társadalmi egyeztetést követően, 2018. január 23-án megtárgyalta és elfogadásra javasolta a Fejér Megyei Éghajlatváltozási Platform, majd a Fejér Megyei Közgyűlés az 5/2018. (II.15.) önkormányzati határozattal fogadott el).
- **Rendezvények** lebonyolítása a klímastratégiák elkészítéséhez és megismertetéséhez kapcsolódóan: **2 konferencia** (projekt nyitókonferencia 2017. szeptember 27-én, záró konferencia és díjátadó ünnep: 2018. március 21-én), **3 műhelymunka** (önkormányzati, vállalati és oktatási szektor részére, 2017. december – 2018. január között).
- **Szemléletformálási, figyelemfelkeltő akciók** megvalósítása (összesen 2313 igazolt aktív fő elérésével), ezen belül klímavédelmi **kérdőívek** összeállítása, kitöltése Fejér megye lakosai, középiskolás tanulói körében (több mint 2 ezer db kitöltött kérdőív). Klímavédelmi **rajzpályázat, fotó- és logópályázat** lebonyolítása Fejér megye óvodásai, általános és köziskolás tanulói körében (a beérkezett pályaművek díjazottjai a 2018. március 21-i díjátadó ünnepen részesültek elismerésben, a pályaművek kiállítására 2018. áprilisban, a Megyenap keretében került sor).
- **Fejér Megyei Éghajlatváltozási Platform** létrehozása, működtetése (feladata: a klímaváltozással kapcsolatos hírek, fejlesztési lehetőségek helyi szereplők számára történő eljuttatása, továbbá a helyi klímaváltozással, a klímaváltozás mérséklésével, az ahhoz történő alkalmazkodással kapcsolatos fejlesztési igények, jó gyakorlatok felmérése és összehangolása, széles körű megismertetése, szaktanácsadás, kapcsolattartás és együttműködés a Klímabarát Települések Szövetségével).
- **Szakmai képzés, szakmai nap** megtartása a platformtagok részére (2017. május-június során, a Megyeházán, valamint Martonvásáron, az MTA Agrártudományi Kutatóközpontban).
- **Platform titkárság** működtetése a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatalon belül.
- 2018-ban „**Klímatudatos Önkormányzat**” díjban részesült az önkormányzat a környezetvédelemért tett intézkedéseiért és a megyei klímastratégia kiemelkedő színvonalú elkészítéséért (a Magyar Innováció és Hatékonyság Nonprofit Kft. által működtetett Virtuális Erőmű Program díjátadóján).
- 2019. március 6-án „**Energiatudatos Mentor Megye**” díjban részesült az Önkormányzat, a Virtuális Erőmű Program önkormányzati pályázatához kapcsolódó, mozgósító és a programot népszerűsítő tevékenységéért.

A projekt 5 éves, 2019. január 24. – 2024. január 23. közötti **fenntartási időszakában** az alábbi tevékenységekre kerül(t) sor:

- Évente legalább egy alkalommal ülésezik a Fejér Megyei Éghajlatváltozási Platform (az üléseken áttekintésre kerül többek között a klímavédelemmel kapcsolatos aktuális EU-s, hazai, megyei, települési szintű kihívások, feladatok, célkitűzések, elért eredmények, készülő stratégiák, jogszabályok, stb.);
- Évente több alkalommal, klímavédelmi tárgyú **hírlevelekben** tájékoztatja a Platform titkárság a megyében működő települési önkormányzatokat, gazdasági

szereplőket, platformtagokat az aktuális, klímavédelmi témájú eseményekről, rendezvényekről, pályázati lehetőségekről;

- Települési önkormányzatok klímastratégiai elkészítésének elősegítése;
- A Fejér megyei klímastratégiában rögzített célok, alapelvek, irányelvek figyelembe vétele az önkormányzat döntéshozatala, beruházásai, támogató tevékenysége során, és az önkormányzat valamennyi koncepciójának, stratégiájának, programjának (pl. a felülvizsgálatra kerülő megyei területfejlesztési koncepciónak, programnak) elkészítése, felülvizsgálata, megvalósítása, valamint a települési szintű jogszabálytervezetek, településfejlesztési és -rendezési dokumentumok véleményezése folyamán.
- Szemléletformálás, figyelemfelhívás, tájékoztatás céljából környezet-, természet- és klímavédelmi tudatosságot erősítő programok, rendezvények a megye lakossága, települési önkormányzatai, oktatási intézményei, gazdasági szereplői bevonásával. Környezet- és klímavédelmi ismeretek, információk terjesztésének elősegítése az Önkormányzat weboldala és egyéb információs eszközei segítségével.

TOP-1.2.1-16-FE1-2019-00007 projekt

A Közgyűlés 129/2019. (VI.20.) önkormányzati határozatával döntött a TOP-1.2.1-16 kódjelű „*Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés*” c. pályázati felhívásra benyújtandó, Mór-Bodajk közötti kerékpárút megépítésére vonatkozó támogatási kérelemről.

A tervezett 3,8 km hosszú kerékpárút összeköti Mór és Bodajk városát, kerékpáros-átkelési lehetőséget teremt a 81. számú főközlekedési úton; ezáltal egyfelől összeköti a Vértes és Bakony kerékpáros-turisztikai övezeteit, másfelől önmagában is kiváló célpontot jelent az aktív turizmus iránt elkötelezett fiatal felnőttek és a családosok számára, akik az új kerékpár-útvonalon közlekedve több vonzerőt kereshetnek fel, több időt tölthetnek el a térségben.

A „Kerékpáros turizmus fejlesztése Mór-Bodajk térségében” c. projektet a Fejér Megyei Önkormányzat valósítja meg, konzorcium megalakítása nélkül, de szorosan együttműködve az érintett településekkel..

VIII. Egyéb területfejlesztési feladatok

Vidékfejlesztési feladatok

A Területfejlesztési törvény 13. §-a sorolja fel a vidékfejlesztés tárgykörben ellátandó konkrét megyei feladatokat. Ezek egyike az egyetértési jogkör gyakorolása a releváns dokumentumok (vidékfejlesztési stratégiák) jóváhagyását megelőzően. Ez elsősorban a megyei területfejlesztési koncepcióhoz és stratégiához, valamint a megyei Integrált területi programhoz (ITP) való illeszkedés vizsgálatát jelentheti. A LEADER program az EU vidékfejlesztési politikájának része, az Európai Bizottság által kidolgozott négy közösségi kezdeményezés egyike.

A megyei önkormányzatnak továbbra is feladata lesz a megyei LEADER csoportok által a 2021-2027 időszakra elkészítendő **helyi fejlesztési stratégiáinak (HFS) véleményezése**.

Fontos feladat lesz emellett a TOP 2 és az új Vidékfejlesztési Program helyi gazdaságfejlesztést célzó beavatkozásai tervezésének és végrehajtásának **koordinációja**.

Véleményezési feladatok

A 2020-2024-es gazdasági program időszakában is fontos megyei önkormányzati feladat lesz a megyei települések településfejlesztési koncepcióinak és integrált településfejlesztési stratégiáinak (ITS) a véleményezése „A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szülő 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján.

Nagy figyelmet kell fordítani a 2021-2027-es időszakra vonatkozó operatív program és szakágazati tervek megyei fejlesztéspolitikai szempontok szerinti véleményezésére is.

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács működéséhez kapcsolódó feladatok ellátása

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács (a továbbiakban: VVVTFT) újjáalakulása a Fejér és Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzatok Közgyűléseinek 2012. márc. 29-i határozatai alapján történt meg.

A VVVTFT a Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a tevékenysége során különösen kiemelt figyelmet fordít:

- a) a Velencei-tó és térsége, valamint a további érintett területek fejlesztését lehetővé tevő nemzetközi és hazai erőforrások feltárására;
- b) a térség turisztikai fogadóképességének növelésére, új turisztikai projektek megvalósításának segítésére;
- c) a térségben élők életfeltételeinek javítására, munkához jutásának elősegítésére és a térségek jövedelemtermelésének előmozdítására;
- d) az épített és természeti környezet fejlesztésének a fenntartható fejlődés elveivel való megfelelő összhangjának megteremtésére, az értékek védelme megőrzésének szem előtt tartásával;
- e) a közúti- és vízi közlekedés, a kerékpárutak, turistautak fenntartásának és fejlesztésének előmozdítására, elősegítésére.

A Tanács munkáját koordinálja, támogatja Tessely Zoltán országgyűlési képviselő, Pannónia Szíve és a Velencei-tó területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos. A VVVTFT munkaszervezeti feladatait is Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal látja el.

2013-tól a Tanács működési területén **számos, jelentős fejlesztést valósított meg, illetve vett részt azok létrehozásában, előkészítésében** (EU-s, valamint kormányzati támogatás segítségével), mint pl.

- a) Velencei-tó körüli kerékpárút fejlesztések,
- b) Velence, Bence-hegyi kilátó tervezésében részvétel,

- c) Velencei-tavi partfal-rekonstrukciós projektben való részvétel,
- d) a **Pannónia Szíve program** megvalósítása több ütemben.

További projektek megvalósítása jelenleg is folyik, illetve az elkövetkező időszakban jelentős feladatot ad a VVVTFT munkaszervezetének.

Pannónia Szíve fejlesztések III. üteme

Az 1347/2018.(VII.26.) Korm. határozat újabb fejlesztési forrást biztosított a VVVTFT részére összesen 585 millió Ft értékben öt projektekhez, melyek közül az alábbi négy megvalósítása jelenleg is tart.

a) Tarján – Héreg – Nyergesújfalu – Bajót (Péliföldszentkereszt) közötti kerékpárút nyomvonalának előkészítő munkái keretén belül elkészültek az egyesített (engedélyezési és kiviteli) tervek. Az engedélyezési eljárás folyamatban van. A szükséges mértékű ingatlanvásárlások ügyében a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat, valamint az érintett települési önkormányzatok előrehaladott tárgyalásokat folytatnak. Esetleges további forrás biztosításával, ezen tervek felhasználásával megvalósulhat a mintegy 26,2 km hosszú kerékpárút, melynek során kb. 14-15 km új, kerékpárral bejárható, aszfaltburkolatú mezőgazdasági-erdészeti út építésére kerülhet sor.

b) Szent László-patak mederrendezéséhez csatlakozó **gyalogút** megvalósítása Csabdi területén. Ez csatlakozni fog az I. ütemben megépült kerékpárúthoz és a meder partfalának rendezéséhez. A már elkészült tervek birtokában a kivitelezéssel kapcsolatos beszerzési eljárás előkészítés alatt van. Jelenleg a terveknek, illetve annak felhasználásával lebonyolítandó kivitelezésnek az Országos Vízügyi Főigazgatóság Szent László-patakot érintő beruházásával való időbeli harmonizálása folyik.

c) Az 1. sz. főút átkelési szakaszán közlekedésbiztonsági szempontból szükséges **kerékpárút** építése. Érintett települések Etyek, Bicske, Máty. Az M1 autópálya tervezett felújítása és a 2x3 nyomsávossá tételével meginduló kivitelezések miatt a forgalom jelentős része áttevődik az 1-es főútra, közvetve pedig a régi 1-es (8101) útra. Emiatt az utóbbi két út kereszteződésének átkelési szakaszán az Etyek-Bicske közötti kerékpáros közlekedés, az 1-es főúton való kerékpáros áthajtás biztonságossá tétele érdekében új kerékpáros nyomvonal létesítése, valamint a főútvonalat érintő szintbeli csomópont alagúttal való kiváltása szükséges. A tervezést és annak engedélyezési eljárását követően, a kivitelezéssel kapcsolatos közbeszerzési eljárás folyamatban van.

d) Etyek, Öreghegyen közút és buszparkoló építése: Ennek megvalósításához biztosított összeg a szükséges ingatlanvásárlást is lehetővé teszi. A tervezett nyomvonal és a csatlakozó autóbuszparkoló kialakítás érdekében indikatív tervek készültek. A Törley Pezsgőpincészet május elején nyilatkozott az autóbuszparkoló helyéül szolgáló ingatlanrészre vonatkozó eladási szándékáról. Ennek figyelembe vételével kezdődhet az érdemi tervezés, majd közbeszerzési eljárás lefolytatását követően a kivitelezés.

Pannónia Szíve fejlesztések IV. üteme

A Kormány az **1740/2019. (XII. 19.) határozatával** döntött a Pannónia Szíve Program keretében a **Váli Örökség turisztikai célú fejlesztéséről**, egyúttal – két ütemben, 2020. május és 2020. szeptember 15. - **1.412.476.000 Ft** hozzárendelésével biztosítja annak előkészítését.

- A fejlesztés központját Válon, a műemléki védettségű, jelenleg üresen álló, leromlott műszaki állapotú, azonban jelentős értékeket magába foglaló Ürményi-Dreher kastély jelenti. Jelen ütemben a kastély és a hozzá tartozó melléképületek és park, valamint a korábbi történeti állapotnak megfelelő ingatlanegyüttes hasznosításához, új funkcióval való kialakításához, a kastélypark minél teljesebb mértékű helyreállításához, az eredeti állapothoz közelítő nagyságrendűvé való visszaalakításához szükséges kutatási, tervezési munkák elvégzését, a beruházások megvalósítását célzó feltételes közbeszerzési eljárások lefolytatását irányozzák elő. Ezeket az előkészítési feladatokat 2021. február 28-ig szükséges megvalósítani több ágazati minisztériummal együttműködve.
- Ezen Korm. határozat részét képezi a Vereb-Vál-Gyúró-Etyek közötti új úthálózati elem létesítésének előkészítése is, melynek megvalósítása 2026. évre tervezett.

Várhatóan a Gazdasági Program 2020-2024 közötti időszakában további, eddig még részben körvonalazódó, illetve a járvány elmúltával meginduló gazdasági újjáépítés során megfogalmazandó fejlesztések végrehajtására is sor kerülhet.

IX. Területrendezési feladatok

A Fejér megye területrendezési tervéről szóló 7/2020 (II. 28) önkormányzati rendelet, mely magába foglalja a Térségi szerkezeti tervet, a Térségi övezeti tervlapokat és a Területrendezési Szabályzatot, 2020. március 29-én lépett hatályba. A Közgyűlés 45/2020. (II.27.) önkormányzati határozatával egyúttal elfogadta a területrendezési tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatokat és ajánlásokat is.

Az eddigi lehetőségekhez képest újdonság volt, hogy a megyei önkormányzatok az országos és megyei övezeteken túl egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthattak a tervkészítés során. Erre ugyan 2016 óta már volt lehetőség, de most Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 24. § (1) bekezdése újabb lehetőséget adott erre vonatkozóan. Ezek szerint a megyei önkormányzat a területrendezési tervéről szóló rendeletének részeként a megye területének természeti, épített környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, továbbá a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtására az Országos Területrendezési Tervben meghatározott országos és megyei övezeteken túl egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthat. Ezen övezetek szabályai a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök készítésére, a településrendezési eszközökben meghatározott területfelhasználási egységek kijelölésére, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm.

rendeletben (OTÉK-ban) meghatározott kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területek építési használatának megengedett határértékeinél megengedőbb követelmények megállapításának lehetőségére vonatkozhatnak. Ezek azonban nem lehetnek ellentétesek a megyét érintő országos és kiemelt térségi területrendezési tervekkel.

A fentiek figyelembe vételével az alábbi 8 övezet kialakítása történt meg a megyei területrendezési tervben:

- a) Felzárkóztatandó, belső periféria övezet
- b) Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet
- c) Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezet
- d) Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet
- e) Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet
- f) Majorsági térség övezet
- g) Karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete
- h) Napenergia létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete

Véleményezési feladatok

A Területfejlesztés törvény 13/A. § (5) bekezdése szerint a megyei önkormányzat véleményezi települései településrendezési eszközeit, a megyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében. Ezt a feladatot a főépítési tevékenységről szóló 190/2009 (IX.15.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint a megyei főépítész látja el.

X. Gazdasági feltételek

Az Möt. 117. § (1) bekezdése rögzíti a helyi önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszerét.

A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja **az éves költségvetése**. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető, saját bevételei terhére, önként vállalt feladatait. Ez a költségvetés az államháztartás része, az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz a központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

A központi költségvetésből történő támogatás biztosítása, a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható és tényleges saját bevételeinek és a takarékos gazdálkodás szempontjainak figyelembe vételével történik.

XI. Zárszó

Egy megyei Gazdasági Program összeállítása mindig nagy körültekintést igényel. Bár Fejér megye részesedése a nemzeti össztermék (GDP) létrehozásában egyre növekvő szerepe ellenére az európai, illetve a globális gazdaságban meghaladja a Megyei Gazdasági program „látókörét”, „hatósugarát”, mégis úgy gondoljuk, hogy a területi középszintnek feladat- és hatáskörénél, különösen koordinációs szerepkörénél fogva feladata, hogy a megye települési önkormányzatainak, gazdasági szereplőinek, intézményeinek, civil szervezeteinek átfogó jövőképet és programot állítson. Ezt a vállalkozást a vírus okozta világválság, és az előállt társadalmi-gazdasági sokk még fontosabbá teszi. Egyúttal összefogásra sarkall: képesek vagyunk arra, hogy Fejér megye gazdasága és társadalma, egyházi és civil szervezetei visszaszerezzék azt az életminőséget és gazdasági teljesítményt, amelyet már együttes erővel elértünk.

Ezért hisszük, hogy együtt sikerülni fog!

Székesfehérvár, 2020. május 28. (a vírus elleni küzdelem 78. napja)

**Dr. Molnár Krisztián s.k.
elnök**

Fejér Megyei Területfejlesztési Konceptió (2014-2030):

<https://www.fejer.hu/fejer-megye-teruletfejlesztési-konceptioja>

Fejér megye területfejlesztési programja (2014-2020):

<https://www.fejer.hu/fejer-megyei-teruletfejlesztési-program-dokumentumai>

Fejér megye Integrált Területi Programja 7.0 (2014-2020):

<https://www.fejer.hu/fejer-megye-integralt-teruleti-programja>

Fejér megye klímastratégiája (2018-2030):

<https://www.fejer.hu/dokumentumok-6>

Fejér Megye Foglalkoztatási Stratégiája 2016-2030

<https://www.fejer.hu/dokumentumok-5>

Fejér Megye Területrendezési Terve

<https://www.fejer.hu/index.php?pg=menus&id=187>

(linken a Területrendezés menüpontra kattintva)